

Over de lasten en lastenverdeling van energie- en klimaatbeleid

Bijdrage aan het rondetafelgesprek over de kosten van het klimaatbeleid,
Tweede Kamer der Staten-Generaal, Vaste Commissie voor Infrastructuur en Milieu, 27 september 2017

Als het gaat om de lastenverdeling van toekomstig energie- en klimaatbeleid is het goed om de volgende observaties mee te nemen.

1. *De kosten van stringent klimaatbeleid zijn waarschijnlijk veel lager dan nu uit de modellen volgt.*

Dit heeft o.a. te maken met het 'technologisch leren' dat optreedt zodra een technologie grootschalig wordt toegepast. Dit fenomeen is het meest bekend uit de duurzame energiewereld, waar de wereldwijde opschaling van wind- en zonne-energie er toe heeft geleid dat op veel plaatsen in de wereld elektriciteit uit deze bronnen nu beschikbaar is tegen kostprijzen van 3 – 5 cent per kilowattuur, vaak lager dan de kostprijs van conventionele opwekking¹. Hetzelfde effect treedt echter ook op bij allerlei energiebesparingstoepassingen, zoals HR-ketels, spaarlampen en efficiënte huishoudelijke apparaten². We zien dat ook aan de prijs van dubbelglas: hoewel het huidige HR++ glas bijna een factor 3 beter is dan conventioneel dubbelglas is de prijs nauwelijks hoger. Uiteindelijk is er vaak geen kostprijsverschil meer en is het meest toegepaste product het goedkoopste. Dit alles leidt er waarschijnlijk toe dat de kosten van energie- en klimaatbeleid veel lager zullen uitvallen dan nu met de modellen wordt berekend.

2. *De beste manier om de kosten van energie- en klimaatbeleid voor lage inkomens te beperken is om ze maximaal mee te laten doen met energiebesparing en toepassing van duurzame energie.*

Heel veel maatregelen, zoals de gangbare isolatiemaatregelen, toepassen van efficiënte huishoudelijke apparaten, gebruik van LED-lampen en tegenwoordig ook de installatie van zonnepanelen leiden tot lagere kosten voor huishoudens. Heel veel huishoudens maken nog onvoldoende gebruik van deze mogelijkheden, door verschillende oorzaken, zoals gebrek aan kennis, gebrek aan initieel investeringskapitaal of simpelweg het feit dat men in een huurhuis woont. Dit geldt mogelijk nog wel het meest voor huishoudens met lage inkomens. Het beste wat men voor deze groep kan doen is zorgen dat zij meeprofiteren van de kostenvoordelen die gepaard gaan met de toepassing van energiebesparing en duurzame energie, bijv. door een ambitieus isolatieprogramma voor de sociale woningbouw, stringente efficiëntie-eisen voor huishoudelijke apparaten en ondersteuning bij de financiering van bijv. isolatie en zonne-energie.

Kornelis Blok

Ecofys / Technische Universiteit Delft
20 september 2017

¹ Renewable Energy Auctions – Analyzing 2016, International Renewable Energy Agency (IRENA), Abu Dhabi, UAE, 2017.

² M. Weiss, M. Junginger, M.K. Patel, K. Blok: A Review of Experience Curve Analysis for Energy Demand Technologies, *Technological Forecasting and Social Change* 77(2010) pp. 411-428.